

A LEGNAGYOBB MAGYAR – csapatverseny

1. ÍRÁSBELI FORDULÓ

A Lakiteleki Népfőiskola, a lakiteleki Eötvös Iskola és a Keresztény Élet szerkesztősége történelmi versenyeket hirdet:

A VÉGEK DICSERETE

címmel általános iskolás korú (10–14 éves),

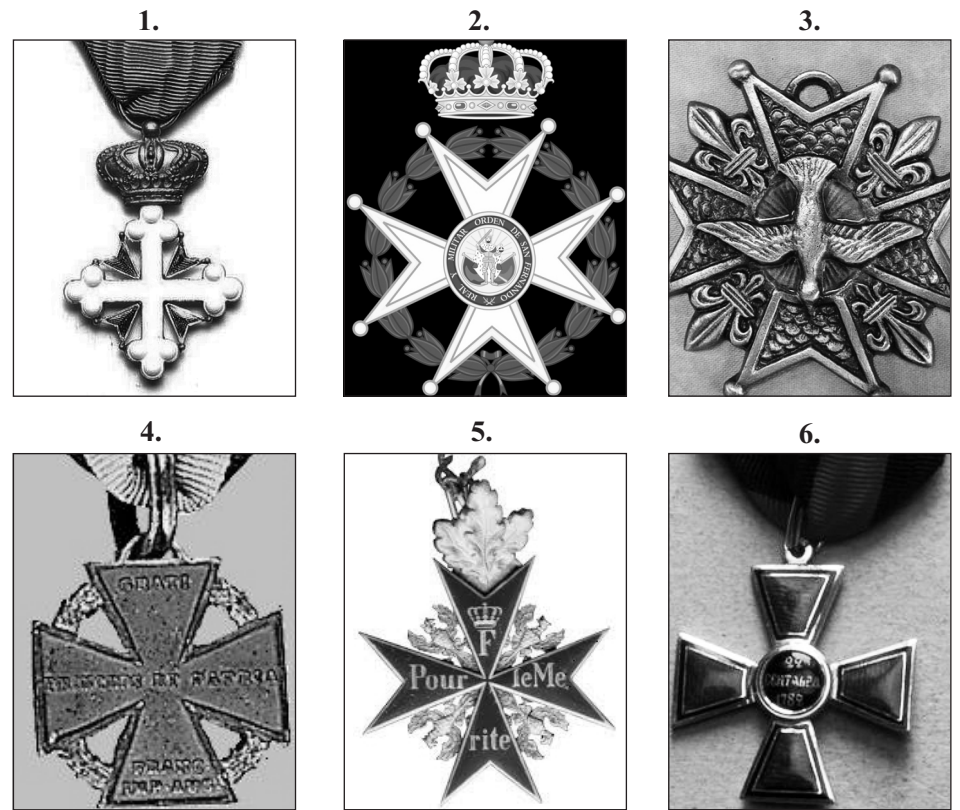
A LEGNAGYOBB MAGYAR

címmel pedig középiskolás korú (15–18 éves)

anyaországi és határainkon túl élő (erdélyi, felvidéki, kárpátaljai, délvidéki) fiatalok részére. A háromfős csapatok a vetélkedő feladatait kéthetente olvashatják lapunkban. Az egyes fordulók postára adási határideje a megjelenés dátumát követő 9. nap. A három írásbeli forduló alapján a legjobb eredményt elérő csapatokat hívjuk meg a **2014. március 27–29-én** megrendezésre kerülő középdöntőre és döntőre, a **Lakiteleki Népfőiskolára**.

Jelentkezni az első forduló megoldásának beküldésével lehet, nevezési díj nincs. Egy-egy intézményből, közösségből tetszőleges számú csapat indulhat a versenyen. A versenyzők – közvetlenül a Keresztény Élet szerkesztőségéhez fordulva (1241 Budapest 5. Pf.: 141. tel.: +36-1/328-0196) tiszteletpéldányként megkaphatják a feladatlapokat tartalmazó lapszámokat. **A megfejtéseket az Eötvös Iskola 6065 Lakitelek, Kiss János u. 1. címre várjuk.** A borítékra kérjük, írják rá a játék címét, a megoldáshoz pedig mellékeljék csapatuk nevét, e-mail címüket, ahol a csapattal kapcsolatba léphetünk, illetve a csapattagok és felnőtt segítőjük nevét! A feladatlap elérhető az Eötvös Iskola honlapján is, a www.eotvosiskola.atw.hu oldalról.

További felvilágosítás kérhető a **70/931-7808-as számon Olajos Istvántól**.

1. ELŐZMÉNYEK – NÉPMOZGÁSOK

- a) Körülbelül mekkora volt a királyi Magyarország népessége 1500 táján, és mekkora 1700 körül? **2 pont**
- b) Ábrázolják térképen a XVIII. század jelentős népmozgásait Magyarországon! Jelöljék a belső vándorlás és a külföldről való betelepülés irányait! **10 pont**
- c) Sorolják fel a legalább ezres nagyságrendben külföldről betelepülő népeket, írjanak 3-3 olyan települést, ahol nagyobb közösségeket alkottak, végül írják le ezeknek a nemzetiségeknek a nyelvén a napszakonkénti köszönésmódokat!

Felsorolt nemzetiségenként 4-4 pont

2. ELŐZMÉNYEK – POLITIKATÖRTÉNET

- a) Sorolják fel 1711–1835-ig Magyarország királyait, nádorait és esztergomi érsekeit! **0,5-0,5 pont**
- b) Mindegyik említett uralkodó idejéből válasszanak ki egy törvényt, és értékeljék, hogy az mennyire szolgálta Magyarország társadalmi, gazdasági, rendi fejlődését! **4-4 pont, összesen 20 pont**

3. ELŐZMÉNYEK – NYELVÚJÍTÁS

A betűhálóban olyan új szavakat rejtettünk el, amelyek nem gyökeresedtek meg nyelvünkben. Keressék meg ezeket, és írják le, mit használunk ma helyettük! (A keresett szavak mindegyike hosszabb 5 betűnél!)

A szó megtalálása 1 pont, magyarázata 1 pont

S	G	É	S	P	É	K	I	M	L	Ü	K	Í
Ó	Ú	Y	T	B	Á	L	Y	R	I	H	J	R
L	O	M	H	Á	R	L	E	U	E	T	H	Á
Á	O	A	Ő	K	O	S	Ö	L	O	A	K	S
T	N	R	N	M	T	V	B	E	N	N	S	H
A	S	I	S	N	C	M	Ü	G	P	O	C	Á
D	I	C	Ö	C	Ö	I	B	E	Ö	D	N	R
A	O	K	N	G	R	E	Ó	N	Ú	A	A	T
L	T	O	T	A	T	Ö	R	Y	A	L	D	Y
O	R	L	Ö	Ű	V	R	G	E	S	O	R	A
M	O	T	Z	S	Ú	O	E	N	D	M	U	N
Ú	N	E	Ű	Ő	G	N	L	Z	Ö	G	Z	É
A	T	Á	Z	S	S	O	H	T	F	H	S	L

4. KITÜNTETÉSEK

A képeken azokat a kitüntetéseket látják, amelyeket Széchenyi István katonai pályafutása során kapott. Nevezzék meg, s írják le, mivel érdemelte ki ezeket! **3-3 pont**

5. CSALÁDFA

A reformkor legnagyobb személyiségeinek családfáit vettük górcső alá. A felmenők közül kiválasztottunk néhányat, s ezek életútját mutatjuk be röviden. Találják ki, kik a megidézett személyek, s kik azok a kiemelkedő politikusok, tudósok, akiknek ősei voltak! Írják le azt is, hogy milyen rokonsági fokon kapcsolódnak hozzájuk! (Egy-egy család több tagja is előfordulhat a jellemzésekben!) **3-3 pont**

- a) A Graeven huszárezred alezredese, később a göttingai tudós társaság levelező tagja. Az általa alapított oktatási intézményt a nádor nyitotta különleges módon, szánattal.
- b) Saját sógora lett a férje. Ő volt a táborigazgató főorvosnője. Élete egy szakaszában Brüsszelben csipkeverő műhelyt tartott fenn.
- c) A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének társalapítója. Fiát, annak tervezett házassága előtt öngyilkossággal fenyegette meg. Vas vármegye nemzetőrsége zászlóanyaként is tisztelte.
- d) Korának híres szépsége volt a nagyműveltségű asszony. Negyedik gyermeke születése után azonban nagy botrányt okozva szökött meg családjától, s könnyelmű életre adta fejét.
- e) Tizenkét gyermek buzgó unitárius vallású édesanyja. Tudós gazdasszonyként tartotta rendben családi birtokait férjével. Teológiai és etikai könyveket is fordított.
- f) Nagybirtokos, országgyűlési követ, a hétszemélyes tábla bírja, arany sarkantyús lovag. Hét gyermek atyja, Somogy vármegye alispánja. Sobieski János lengyel király halálának esztendejében született.
- g) Voltaire és Diderot levelezőtársa, ahogyan saját magát nevezte: trónuson ülő filozófus. Birodalma területét több mint félmillió négyzetkilométerrel növelte meg. Egyik szeretőjéről „falut” és páncélost is elneveztek.
- h) Bátyja és férje is II. Rákóczi Ferenc szabadságharcának tábornoka, maga a barokk első ismert költőnője.

6. „SZÜLŐFÖLDEM SZÉP HATÁRA...”

- a) Kinek a verse kezdődik ezzel a sorral? A költő milyen szerepet töltött be a reformkor irodalmi életének szervezésében? **3 pont**
- b) A földrajzi koordináták alapján azonosítsák a településeket, majd írják le, hogy a reformkor melyik jeles politikusa, írója, tudósa született ott! Könyvtárként megadjuk a keresett személyek édesanyjának keresztnévét. A megfejtéseket a következő formában kérjük leírni: a keresett személy neve, szülőhelye, édesanyja teljes neve.

3-3 pont

Koordináták	északi szélesség	keleti hosszúság
1.	47 29'	22 28'
2.	43 47'	11 15'
3.	47 23'	22 14'
4.	46 40'	16 16'
5.	46 05'	21 42'
6.	47 52'	21 50'
7.	47 29'	22 06'
8.	48 56'	21 54'
9.	47,9209°	20,7394°
10.	47,2455°	18,6939°

Édesanyák keresztnévei (betűrendben)

Ágnes, Anna, Anna, Anna, Erzsébet, Jozefa, Mária Luisa, Tekla, Teréz, Zsuzsanna

7. KOLERALÁZADÁS

Idézzék meg az 1831-es koleralázadást egy képzeletbeli szemtanú által! A „látottak” alapján tegyenek javaslatot a hasonló borzalmak elkerülésére! A fogalmazás terjedelme maximum két oldal legyen! **15 pont**